

Fascination of Plants Day 2024

W dniu 17.05.2024 r. w godzinach 10:00–16:00, na Wydziale Biologii Uniwersytetu Jagiellońskiego odbędzie się 7 edycja „Fascynującego Świata Roślin” w ramach, którego zostały przygotowane ciekawe i bezpłatne zajęcia, a w tym warsztaty, wykład, zajęcia terenowe, zwiedzanie Ogródu Botanicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego z przewodnikiem oraz zwiedzanie zielonego dachu Wydziału Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Fascynujący Świat Roślin (ang. *Fascination of Plants Day*; <https://plantday18may.org>) to międzynarodowa akcja odbywająca się cyklicznie, której celem jest zaprezentowanie pracy osób zafascynowanych światem roślin oraz przekazanie przesłania, że wiedza o roślinach jest niezmiernie ważna dla rozwoju rolnictwa, w tym zrównoważonego wytwarzania żywności, a także ogrodnictwa i leśnictwa.

Zajęcia skierowane są do młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Rejestracja na zajęcia rozpocznie się **09.05.2024 r.** o godz. 16:00. Formularz do rejestracji będzie dostępny na stronie <https://wb.uj.edu.pl/dla-szkol/fascynujacy-swiat-roslin>

W zajęciach może wziąć udział określona liczba uczestników, decyduje kolejność zgłoszeń.

Zajęcia odbędą się na Kampusie UJ: na Wydziale Biologii UJ - Instytut Botaniki ul. Gronostajowa 3, Zakład Cytologii i Embriologii Roślin ul. Gronostajowa 9 oraz w Ogrórze Botanicznym UJ, ul. Mikołaja Kopernika 27. W programie wydarzenia zaplanowane jest także zwiedzanie zielonego dachu Wydziału Chemii UJ (ul. Gronostajowa 2). Stanowisko informacyjne znajdować się będzie w Centrum Edukacji Przyrodniczej Uniwersytetu Jagiellońskiego (ul. Gronostajowa 5).

Wszelkie pytania proszę kierować na adres mailowy j.zabicka@uj.edu.pl

Serdecznie zapraszamy!

FACYNUJĄCY ŚWIAT ROŚLIN - PROGRAM

WARSZTATY

Godzina: 1 grupa 10:15–11.45*; 2 grupa 12:30–14:00; 3 grupa 14.30–16.00

Miejsce: Zakład Cytologii i Embriologii Roślin Instytutu Botaniki UJ, ul. Gronostajowa 9, Sala 0.81

Miejsce zbiórki: II piętro koło windy

Tytuł: Roślinne kultury *in vitro*

Liczba uczestników: maks. 6* lub 9 osób

Wiek uczestników: od 15* lat lub 12–15 lat

Prowadzący: mgr Agnieszka Kurdziel

Opis: Rośliny w laboratorium? W jakiej formie można je hodować? Czego potrzebują do życia? Uczestnicy zajęć będą mieli okazję przyjrzeć się z bliska roślinnym kulturom *in vitro* oraz dowiedzieć więcej na ich temat.

Godzina: 11.00–12.30

Miejsce: Instytut Botaniki UJ, ul. Gronostajowa 3, Sala 1.53

Miejsce zbiórki: hol budynku

Tytuł: Jak wykonać profesjonalny zielnik?

Liczba uczestników: maks. 20 osób

Wiek uczestników: od 10 lat

Prowadzący: dr Artur Pliszko

Opis: Kolekcje zielnikowe stanowią niezwykle cenny materiał dokumentacyjny wykorzystywany zarówno w pracy naukowej jak i edukacji. Celem zajęć jest zapoznanie się z podstawowymi zasadami wykonywania i przechowywania okazów zielnikowych roślin kwiatowych. W trakcie zajęć uczestnicy będą mieli możliwość samodzielnego przygotowania kilku arkuszy zielnikowych oraz dowiedzą się, w jaki sposób zabezpieczyć zielnik w warunkach domowych, aby służył na długie lata.

Godzina: 1 grupa 12:00–13:00; 2 grupa 13:15–14:15

Miejsce: Zakład Cytologii i Embriologii Roślin Instytutu Botaniki UJ, ul. Gronostajowa 9, Sala 2.08

Miejsce zbiórki: II piętro koło windy

Tytuł: Zobaczyć DNA

Liczba uczestników: maks. 8 osób

Wiek uczestników: od 14 lat

Prowadzący: dr Dagmara Kwolek

Opis: Podczas warsztatów uczestnicy zapoznają się z podstawowymi metodami stosowanymi w analizie DNA. Wyizolujemy DNA z tkanki roślinnej, omówimy reakcję PCR, a na koniec przeprowadzimy elektroforezę jej produktów i zobaczymy otrzymane fragmenty DNA w świetle UV.

Godzina: 1 grupa 13:00–14:00; 2 grupa 14:15–15:15

Miejsce: Zakład Cytologii i Embriologii Roślin Instytutu Botaniki UJ, ul. Gronostajowa 9, Sale 2.03 i 2.06

Miejsce zbiórki: II piętro koło windy

Tytuł: Intrygujące życie roślin w kapsulce - czyli po co nam sztuczne nasiona?

Liczba uczestników: maks. 8 osób

Wiek uczestników: od 14 lat

Prowadzący: dr Monika Tuleja, lic. Zuzanna Jakubowska

Opis: Każda żywa komórka roślinna zawiera całość informacji genetycznej potrzebnej do wzrostu i rozwoju osobniczego. Jeżeli więc zapewnić jej niezbędny warunki, wtedy możliwy jest rozwój komórki w roślinie. Rozwój taki jest w warunkach sztucznych możliwy przez zastosowanie tzw. metody kultury *in vitro*, która jest specyficznym rodzajem uprawy charakteryzującym się tym, że odbywa się w pojemnikach szklanych i w warunkach sterylnych.

Wykorzystując tę biotechnologiczną technikę, można dodatkowo zabezpieczyć materiał roślinny w bankach genów, co w świetle zmieniających się warunków klimatycznych, jest pożądane. Służy temu technika tworzenia sztucznych nasion, dzięki której można w żelowych kapsułkach zamykać fragmenty roślin i przechowywać je długotrwale.

Uczestnicy zajęć mają możliwość przygotowania sztucznych nasion w sterylnych warunkach.

Godzina: 1 grupa 13:15–14.15; 2 grupa 14:30–15:30

Miejsce: Zakład Cytologii i Embriologii Roślin Instytutu Botaniki UJ, ul. Gronostajowa 9, Sala 0.80

Miejsce zbiórki: hol budynku, koło portierni

Tytuł: Fascynujący świat embriologii roślin

Liczba uczestników: maks. 14 osób

Wiek uczestników: od 12 lat

Prowadzący: dr Monika Kwiatkowska

Opis: Kwiaty są piękne. Podziwiamy ich zapach, kolor i kształt, ale czy wiemy co kryją w środku? Jakie procesy zachodzą w strukturach kwiatu? Embriologia to dział botaniki zajmujący się badaniem procesów rozmnażania roślin, rozwoju gametofitów i formowania zarodków. Wszystko zaczyna się w pąku kwiatowym, a kończy tworzeniem owoców wypełnionych nasionami z których kiełkują młode rośliny nazywane siewkami.

ZWIEDZANIE OGRODU BOTANICZNEGO Z PRZEWODNIKIEM

Godzina: 1 grupa 10:00–12:00; 2 grupa 12:00–14:00

Miejsce: Ogród Botaniczny UJ, ul. Kopernika 27

Miejsce zbiórki: przy budynku kasy

Tytuł: Zielone pomniki w Ogrodzie Botanicznym UJ

Liczba uczestników: maks. 45 osób (1 grupa); maks. 25 osób (2 grupa)

Wiek uczestników: od 7 lat

Opis: Spacer pozwoli uczestnikom zapoznać się z najcenniejszymi okazami roślin zgromadzonymi w kolekcji najstarszego w Polsce Ogródu Botanicznego uniwersytetu Jagiellońskiego. Będzie to unikalna okazja na poznanie prawie 300-letniego Dębu Jagiellońskiego, blisko 200-letnich miłorzębów i sagowców - dinozaurów roślinnych czy najstarszego krajowego daktylowca kanaryjskiego. Obejrzymy żywe botaniczne skamieniałości a dzięki wizycie w szklarni zajrzemy również w bujny świat tropikalnej roślinności.

WYKŁAD

Godzina: 11:30–13:00

Miejsce: Instytut Botaniki UJ, ul. Gronostajowa 3, Sala 0.49

Miejsce zbiórki: hol budynku

Tytuł: Stoimy na drabinie, czy siedzimy na drzewie? Czyli jak próbujemy uporządkować życie na Ziemi

Liczba uczestników: maks. 50 osób

Wiek uczestników: od 10 lat

Prowadzący: dr hab. Grzegorz Góralski prof. UJ

Opis: Od zarania ludzkości próbujemy uporządkować otaczający nas świat, w tym otaczające nas organizmy, także po to, by go lepiej zrozumieć. Nadawaliśmy nazwy i tworzyliśmy różne

systemy, które miały nam to ułatwić. Na wykładzie pokażę jak w ciągu tysiącleci zmieniały się poglądy na temat życia na Ziemi i jego rozwoju, sposoby klasyfikacji organizmów a także jak dzisiaj bada się historię życia na Ziemi metodami molekularnymi i bioinformatycznymi oraz co nowoczesne techniki mogą nam powiedzieć o powiązaniach między organizmami i ich ewolucji.

ZAJĘCIA TERENOWE

Godzina: 1 grupa 10:00–11:30; 2 grupa 11:45–13:15; 3 grupa 13:30–15:00

Miejsce: zajęcia w terenie w okolicy Kampusu UJ

Miejsce zbiórki: zbiórka pod wejściem głównym do budynku Instytutu Botaniki UJ, Gronostajowa 3

Tytuł: Oznaczanie roślin dla każdego

Liczba uczestników: maks. 15 osób

Wiek uczestników: od 10 lat

Prowadzący: dr Artur Górecki

Opis: Czy każdy żółty kwiat w trawie to mleczeń? Czym właściwie jest trawa? Jak nie pomylić barszczu Sosnowskiego z jego niegroźnymi krewniakami? Jak rozpoznać „chwasty” w przydomowym ogródku? Umiejętność rozpoznawania roślin nie tylko wpływa na większe zrozumienie otaczającego nas świata przyrody, ale także ma praktyczne zastosowanie w życiu codziennym. W trakcie warsztatów terenowych zaprezentowane zostaną podstawy oznaczania roślin w terenie z użyciem konwencjonalnego klucza, ale również nowoczesnej technologii, która jest na wyciągnięcie ręki każdego użytkownika telefonu komórkowego.

Godzina: 13:00–14:30

Miejsce: zajęcia w terenie w okolicy Kampusu UJ

Miejsce zbiórki: zbiórka pod wejściem głównym do budynku Instytutu Botaniki UJ, Gronostajowa 3

Tytuł: O formach życiowych roślin w terenie

Liczba uczestników: maks. 15 osób

Wiek uczestników: od 10 lat

Prowadzący: dr Artur Pliszko

Opis: Forma życiowa rośliny określa postać morfologiczną rośliny, dzięki której jest ona w stanie przetrwać niekorzystną porę roku, tj. zimę lub suszę. Udział form życiowych w zbiorowiskach roślinnych zmienia się w zależności od strefy klimatycznej, jak i warunków siedliskowych. Celem zajęć jest zapoznanie się z różnymi formami życiowymi roślin występującymi w okolicy Kampusu UJ w Krakowie. Uczestnicy dowiedzą się m.in., w jaki sposób odróżnić krzew od półkrzewu, krzewinę od krzewu, czy też bylinę od rośliny jednorocznej. Ponadto zostaną zaprezentowane różne przystosowania roślin kwiatowych do warunków siedliskowych.

ZWIEDZANIE ZIELONEGO DACHU WYDZIAŁU CHEMII UJ

Godzina: 1 grupa 11:00–11:45; druga grupa 12:00–12:45; trzecia grupa 15:00–15:45*

Miejsce: dach Wydziału Chemii UJ

Miejsce zbiórki: zbiórka pod wejściem głównym do budynku Instytutu Botaniki UJ, Gronostajowa 3

Tytuł: Piękne, pożyteczne i pomysłowe ogrody na dachu. Zwiedzanie zielonego dachu

Wydziału Chemii UJ.

Liczba uczestników: maks. 20 osób

Wiek uczestników: od 12 lat

Prowadzący: dr Monika Kwiatkowska, dr Justyna Żabicka*

Opis: Zapraszamy na zwiedzanie zielonego dachu budynku Wydziału Chemii UJ. To nowoczesne rozwiązanie ekologiczne wpływa na oszczędność energii, oczyszcza powietrze oraz stanowi piękne i wyjątkowe miejsce odpoczynku. Znajdziemy tam wiele gatunków roślin, w tym nawet drzewka owocowe.